

zicht hadden - zich met angstwekkende snelheid uitbreidde. In minder dan een uur was er sprake van één grote vuurzee die de eerder geciteerde verslaggever van de NRC beschreef als een huizenhoge vlammenzee, waarvan 'de rossige gloed zich onheilspellend tegen het donkere luchtruim' aftekende. Een verslaggever van het Rotterdamsch Nieuwsblad had het over 'een vuurpoel waaruit de rookwolken, van wit tot vuurrood verlicht, met een vonkenregen heel hoog en allerwegen zichtbaar als uit een vulkaan werden opgespoten'⁵).

De vonkenregen: ik kan er van meepraten. Hoe heb ik als jongen van zeven jaar de burens geholpen de raamkozijnen aan de voorkant van het huis nat te houden met behulp van in het water gedrenkte dweilen en doeken. En hoe ben ik telkens van de voor- naar de achterkant van het huis gerend om te kijken of op de veranda geen gevaar dreigde. Daarbij ontging het je niet welk een hitte zo'n brand ontwikkelt. Geen wonder dat van menig huis in de buurt de ruiten sprongen. En geen wonder dat van het hele schoolgebouw in de Fabrieksstraat, evenals van een aantal woonhuizen, de daklijsten vlam vatten. Waar overigens de brandweer snel, kordaat en met succes tegen optrad.

Trouwens, in het algemeen gesproken kan gewag worden gemaakt van een effectieve brandbestrijding, zulks in weerwil van alle bezwaren die men toen al tegen de organisatie en de blusmiddelen van het brandweerkorps kon hebben en had. De leiding van het blussingswerk berustte bij hoofdman H. van Dam die erin slaagde een plan de campagne te bedenken, dat niet in de laatste plaats ten doel had de brand te verhinderen naar de omringende woonhuizen over te slaan. Een zodanige verplaatsing van het vuur had beslist noodlottige gevolgen kunnen krijgen. Voor de ogen van vele honderden toeschouwers - onder wie burgemeester Zimmerman en vele andere gemeentelijke autoriteiten - hebben de blussers de vlammenzee in betrekkelijke korte tijd weten te beteugelen. Van Dam en zijn mannen hadden daarvoor drie stoomspuiten en tien handbrandspuiten, die gezamenlijk goed waren voor 29 stralen, tot hun beschikking. Ook de mechanische ladder heeft nuttige diensten bewezen.

Terugblikkende zou ik het opmerkelijk willen noemen dat de hulpdiensten zo snel ter plaatse waren. Twintig minuten nadat omwonenden de politie hadden gewaarschuwd waren de mannen van spuit 11 als eersten al bezig in het Zwaanshals de slangen uit te rol-